

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І.І. МЕЧНИКОВА

Кафедра економічної та соціальної географії і туризму

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

Майя НІКОЛАСВА

09 2023_р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК. 21 РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІЧНА І СОЦІАЛЬНА ГЕОГРАФІЯ

(назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)

Галузь знань: 10 Природничі науки

Спеціальність: 106 Географія

(код і назва спеціальності (тей))

Освітньо-професійна /наукова програма: Географічні основи

природокористування та регіонального і муніципального розвитку

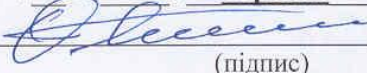
(назва ОПП/ОНП)

Робоча програма навчальної дисципліни «**Регіональна економічна і соціальна географія**» - Одеса: ОНУ, 2022 р. 17 с.

Розробники: **ЯВОРСЬКА Вікторія Володимирівна** професор, д.геогр. наук, професор кафедри економічної та соціальної географії і туризму

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економічної та соціальної географії і туризму

Протокол № 1 від « 30 » серпня 2023 року

Завідувач кафедри (**Олександр ТОПЧИВ**)
(підпис) (Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Погоджено із гарантом ОПІ/ОНП Географічні основи природо користування та регіонального і муніципального розвитку

 (**Антоніною ШАШЕРО**)
(підпис) (Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) геолого-географічного факультету

Протокол від № 1 від « 30 » серпня 2023 року

Голова НМК (**Віталій СИЧ**)
(підпис) (Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри **економічної та соціальної географії і туризму**

Протокол від № _____ від « _____ » _____ 20 року

Завідувач кафедри _____ (_____)
(підпис) (Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри **економічної та соціальної географії і туризму**

Протокол від № _____ від « _____ » _____ 20 року

Завідувач кафедри _____ (_____)
(підпис) (Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри **економічної та соціальної географії і туризму**

Протокол від № _____ від « _____ » _____ 20 року

Завідувач кафедри _____ (_____)
(підпис) (Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>Очна форма навчання</i>	<i>Заочна форма навчання</i>
Загальна кількість: кредитів – 6 годин – 180 змістових модулів – 2	Галузь знань <u>10 «Природничі науки»</u> (шифр і назва) Спеціальність <u>106 «Географія»</u> (код і назва) Рівень вищої освіти: <u>Перший (бакалаврський)</u>	<i>Обов'язкова дисципліна</i>	
		<i>Рік підготовки:</i>	
		2 -й	4 - й
		<i>Семестр</i>	
		3, 4	7, 8 -й
		<i>Лекції</i>	
		58 год.	34 год.
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		32 год.	18 год.
		<i>Лабораторні</i>	
		год.	год.
		<i>Самостійна робота</i>	
		90 год.	128 год.
		Форма підсумкового контролю: д/в залік - 3 сем.; іспит - 4 сем. з/в залік - 7 сем.; іспит - 8 сем.	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни «Регіональна економічна і соціальна географія» – це оволодіння теоретичними знаннями з регіональної економічної і соціальної географії світу і формування сучасного суспільно-географічного мислення та системи спеціальних знань з проблем економічного і соціального розвитку різних типів країн та регіонів.

Завдання:

- охарактеризувати динаміку, тенденції, закономірності та перспективи розвитку соціальних, економічних та політичних процесів у регіонах світу;
- проаналізувати природно-ресурсний потенціал, населення, галузеву та територіальну структуру господарства, зовнішньоекономічні зв'язки зарубіжних країн;
- розглянути закономірності територіальної організації розвинених країн світу в постіндустріальний та інформаційний період їх розвитку;
- охарактеризувати особливості розміщення продуктивних сил у межах окремих регіонів, умов та особливостей їх розвитку;
- визначити особливості просторової організації суспільства країн світу;
- проаналізувати особливості транспортної мережі країн світу.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей:**

а) **загальні: ЗК2.** Знання та розуміння предметної області та розуміння предметної діяльності; **ЗК5.** Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. **ЗК7.** Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. **ЗК12.** Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

б) **спеціальні (фахові, предметні): СК2.** Здатність застосовувати знання і розуміння основних характеристик, процесів, історії і складу природи і суспільства; **СК5.** Здатність аналізувати склад і будову сфер географічної оболонки (відповідно до спеціалізації) на різних просторово-часових масштабах; **СК12.** Здатність здійснювати геопросторові дослідження природних і суспільних явищ для формування практичних цілей та рекомендацій щодо сталого розвитку територіальних громад, міст, урбанізованих ареалів та регіонів в Україні. **СК14.** Здатність використовувати здобуті теоретичні знання і практичні навички, міждисциплінарні підходи, міжнародні практики для стратегічного і просторового планування розвитку регіонів, міст, територіальних громад в Україні.

Очікувані результати навчання.

Програмні результати навчання: P01. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії географії, а також світоглядних наук. **P02.** Знати і розуміти основні види географічної діяльності, їх поділ. **P03.** Пояснювати особливості організації географічного простору. **P09.** Аналізувати склад і будову природних і соціосфер (у відповідності до спеціалізації) на різних просторово-часових масштабах. **P12.** Використовувати отримані теоретичні знання та практичні навички та вміння для забезпечення системного підходу у вирішенні проблем природокористування, регіонального та муніципального розвитку

P13. Використовувати результати просторових досліджень природних та суспільних процесів на рівні територіальних громад, міст, регіонів для розробки стратегій та цільових програм в регіональному та муніципальному управлінні

P14. Використовувати принципи сталого розвитку, положення національного законодавства, національних і міжнародних стандартів в професійній діяльності для досягнення цілей сталого розвитку міст, територіальних громад, регіонів в Україні та гармонізації взаємовідносин суспільства і природи.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати**:

- теоретичні засади регіональної економічної і соціальної географії;
- політичну карту світу;
- соціально-економічні типи країн сучасного світу та основні форми їх державного устрою;
- сутність і географічні особливості природного руху населення світу, його статевого, вікового складу, трудових ресурсів;
- основні закономірності розміщення природних ресурсів світу;
- структуру світового господарства та основні райони розміщення провідних галузей промисловості світу;
- основні риси політико- і економіко-географічного положення, географії природних ресурсів і розміщення галузей промисловості та сільського господарства країн світу, що вивчаються, а також історико-географічних регіонів;
- стан суспільно-географічного розвитку країн світу на етапі становлення постіндустріальних та інформаційних суспільств;
- проблеми розвитку країн різних типів.

вміти:

- давати комплексну суспільно-географічну характеристику зарубіжних країн світу за регіонально-континентальним принципом, зокрема, аналізувати природно-ресурсний потенціал, населення, галузеву та територіальну структуру господарства, зовнішньоекономічні зв'язки зарубіжних країн;
- аналізувати текстові, картографічні та статистичні матеріали з метою визначення загальних рис і відмінностей у відтворенні, складі та розміщенні населення різних регіонів світу;
- оцінювати забезпеченість світу і окремих регіонів різними видами природних ресурсів;
- аналізувати карти та статистичні таблиці з метою виявлення факторів розміщення галузей промисловості світу;
- вільно читати картографічні та статистичні матеріали різного змісту і форми, користуватися одночасно декількома джерелами інформації, в тому числі засобами масової інформації, науково-популярною літературою, довідниками;
- складати картосхеми, схеми, діаграми, графіки, таблиці, що показують структуру, суттєві ознаки, зв'язки географічних об'єктів або явищ;
- давати комплексні суспільно-географічні порівняння різних країн та регіонів світу;
- визначати місце країн різних типів на економічній і політичній карті світу.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальна економіко-географічна характеристика світу.

Тема 1. Теоретичні та методологічні основи регіональної економічної і соціальної географії.

Об'єкт і предмет регіональної економічної і соціальної географії світу. Теоретичні засади регіональної економічної і соціальної географії світу. Методи дослідження. Зв'язок регіональної економічної і соціальної географії світу з іншими науками. Історія розвитку регіональної економічної і соціальної географії світу.

Тема 2. Політична карта світу.

Базові поняття. Основні періоди та етапи формування політичної карти світу. Типологія країн світу. Міжнародні організації та союзи.

Тема 3. Населення світу та світове господарство.

Кількість населення. Відтворення населення. Демографічні процеси і демографічна політика. Міграційні процеси і міграційна політика держав. Причини та проблеми зовнішніх міграційних потоків. Мовний і етнічний склад населення. Найпоширеніші мовні сім'ї і групи. Релігія як

явище культури. Світові релігії. Соціальна і професійна структура населення. Сучасне світове господарство. Міжнародний географічний поділ праці (МГПП). Етапи формування світового господарства. Промисловість. Географія основних галузей промисловості світу (енергетика, металургія, машинобудування, хімічна промисловість, лісова і деревообробна промисловість, легка промисловість, харчова промисловість). Світове сільське господарство: значення, внутрішньогалузева структура, міжгалузеві зв'язки, аграрні відносини. Найбільші сільськогосподарські райони. Географія світового транспорту. Зовнішні економічні зв'язки.

Тема 4. Глобальні проблеми людства.

Поняття про глобальні проблеми людства (війни і миру, екологічну, сировинну і енергетичну, голоду, боротьби зі злочинністю, тероризмом, епідеміями). Роль світової громадськості у їх розв'язанні.

Змістовий модуль 2. Суспільно-географічна характеристика окремих країн і регіонів.

Тема 5. Суспільно-географічна характеристика та особливості розвитку субрегіону Західна Європа.

Економіко-географічна характеристика Європи. Європейський Союз. Загальні відомості про регіон Західна Європа. Економіко-географічне положення. Природні умови і ресурси. Населення. Господарство. Рекреація і туризм. Країни субрегіону.

Тема 6. Суспільно-географічна характеристика та особливості розвитку субрегіону Північна Європа.

Загальні відомості про регіон. Економіко-географічне положення. Природні умови і ресурси. Населення. Господарство. Рекреація і туризм. Коротка характеристика країн субрегіону.

Тема 7. Суспільно-географічна характеристика та особливості розвитку субрегіону Південна Європа.

Загальні відомості про регіон. Економіко-географічне положення. Природні умови і ресурси. Населення. Господарство. Рекреація і туризм. Країни субрегіону.

Тема 8. Суспільно-географічна характеристика та проблеми розвитку субрегіону Східна (Центральна) Європа.

Загальні відомості про регіон. Економіко-географічне положення. Природні умови і ресурси. Населення. Господарство. Рекреація і туризм. Коротка характеристика країн субрегіону.

Тема 9. Суспільно-географічна характеристика та особливості розвитку субрегіону Південно-Східна Європа.

Загальні відомості про регіон. Економіко-географічне положення. Природні умови і ресурси. Населення. Господарство. Рекреація і туризм. Країни субрегіону.

Тема 10. Суспільно-географічна характеристика та особливості розвитку субрегіону Північна та Центральна Азія.

Економіко-географічна характеристика Азії. Загальні відомості про регіон Північна та Центральна Азія. Економіко-географічне положення. Природні умови і ресурси. Населення. Господарство. Рекреація і туризм. Країни субрегіону.

Тема 11. Суспільно-географічна характеристика та особливості розвитку субрегіону Південно-Західна Азія.

Загальні відомості про регіон. Економіко-географічне положення. Природні умови і ресурси. Населення. Господарство. Рекреація і туризм. Коротка характеристика країн субрегіону.

Тема 12. Суспільно-географічна характеристика та особливості розвитку субрегіону Південна Азія.

Загальні відомості про регіон. Економіко-географічне положення. Природні умови і ресурси. Населення. Господарство. Рекреація і туризм. Країни субрегіону.

Тема 13. Суспільно-географічна характеристика та особливості розвитку субрегіону Південно-Східна Азія.

Загальні відомості про регіон. Економіко-географічне положення. Природні умови і ресурси. Населення. Господарство. Рекреація і туризм. Країни субрегіону.

Тема 14. Суспільно-географічна характеристика та особливості розвитку субрегіону Східна Азія.

Склад регіону. Економіко-географічне положення. Природні умови і ресурси. Населення. Господарство. Рекреація і туризм. Коротка характеристика країн субрегіону.

Тема 15. Суспільно-географічна характеристика та особливості розвитку субрегіону Північна Америка.

Загальні відомості про регіон. Економіко-географічне положення. Природні умови і ресурси. Населення. Господарство. Рекреація і туризм. Країни субрегіону.

Тема 16. Суспільно-географічна характеристика та особливості розвитку субрегіону Латинська Америка.

Загальні відомості про регіон. Економіко-географічне положення. Природні умови і ресурси. Населення. Господарство. Рекреація і туризм. Коротка характеристика країн субрегіону.

Тема 17. Суспільно-географічна характеристика та особливості розвитку субрегіону Північна Африка.

Економіко-географічна характеристика Африки. Склад регіону Північна Африка. Економіко-географічне положення. Природні умови і ресурси. Населення. Господарство. Рекреація і туризм. Країни субрегіону.

Тема 18. Суспільно-географічна характеристика та особливості розвитку субрегіону Західна Африка.

Склад регіону. Економіко-географічне положення. Природні умови і ресурси. Населення. Господарство. Рекреація і туризм. Країни субрегіону.

Тема 19. Суспільно-географічна характеристика та особливості розвитку субрегіону Центральна Африка.

Загальні відомості про регіон. Економіко-географічне положення. Природні умови і ресурси. Населення. Господарство. Рекреація і туризм. Країни субрегіону.

Тема 20. Суспільно-географічна характеристика та особливості розвитку субрегіону Східна Африка.

Склад регіону. Економіко-географічне положення. Природні умови і ресурси. Населення. Господарство. Рекреація і туризм. Коротка характеристика країн субрегіону.

Тема 21. Суспільно-географічна характеристика та особливості розвитку субрегіону Південна Африка.

Загальні відомості про регіон. Економіко-географічне положення. Природні умови і ресурси. Населення. Господарство. Рекреація і туризм. Відомості про країни субрегіону.

Тема 22. Суспільно-географічна характеристика та особливості розвитку Австралії та Океанії.

Загальні відомості про регіон. Австралійський Союз. Океанія. Рекреація і туризм регіону.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	п/с	лаб.	с. р.		л	п/с	лаб.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. Загальна економіко-географічна характеристика світу.										
Тема 1. Теоретичні та методологічні основи регіональної економічної і соціальної географії	5	2	1		2	5	1			4
Тема 2. Політична карта	12	4	2		6	8	2			6

світу										
Тема 3. Населення світу та світове господарство	12	4	2		6	7	1			6
Тема 4. Глобальні проблеми людства	7	2	1		4	7	1	2		4
Всього за ЗМ 1	36	12	6		18	27	5	2		20
Змістовий модуль 2. Суспільно-географічна характеристика окремих країн і регіонів.										
Тема 5. Суспільно-географічна характеристика та особливості розвитку субрегіону Західна Європа	12	4	2		6	8	2			6
Тема 6. Суспільно-географічна характеристика та особливості розвитку субрегіону Північна Європа	12	4	2		6	8	2			6
Тема 7. Суспільно-географічна характеристика та особливості розвитку субрегіону Південна Європа	12	4	2		6	8	2			6
Тема 8. Суспільно-географічна характеристика та проблеми розвитку субрегіону Східна (Центральна) Європа	12	4	2		6	8	2			6
Тема 9. Суспільно-географічна характеристика та особливості розвитку субрегіону Південно-Східна Європа	7	2	2		3	12	2	4		6
Тема 10. Суспільно-географічна характеристика та особливості розвитку субрегіону Північна та Центральна Азія	6	2	1		3	8	2			6
Тема 11. Суспільно-географічна характеристика та особливості розвитку субрегіону Південно-Західна Азія	6	2	1		3	8	2			6
Тема 12. Суспільно-географічна характеристика та	6	2	1		3	8	2			6

особливості розвитку субрегіону Південна Азія										
Тема 13. Суспільно-географічна характеристика та особливості розвитку субрегіону Південно-Східна Азія	6	2	1		3	8	2			6
Тема 14. Суспільно-географічна характеристика та особливості розвитку субрегіону Східна Азія	6	2	1		3	12	2	4		6
Тема 15. Суспільно-географічна характеристика та особливості розвитку субрегіону Північна Америка	10	2	2		6	8	2			6
Тема 16. Суспільно-географічна характеристика та особливості розвитку субрегіону Латинська Америка	7	2	2		3	11	1	4		6
Тема 17. Суспільно-географічна характеристика та особливості розвитку субрегіону Північна Африка	6	2	1		3	7	1			6
Тема 18. Суспільно-географічна характеристика та особливості розвитку субрегіону Західна Африка	6	2	1		3	7	1			6
Тема 19. Суспільно-географічна характеристика та особливості розвитку субрегіону Центральна Африка	6	2	1		3	7	1			6
Тема 20. Суспільно-географічна характеристика та особливості розвитку субрегіону Східна Африка	6	2	1		3	7	1			6
Тема 21. Суспільно-географічна	6	2	1		3	11	1	4		6

характеристика та особливості розвитку субрегіону Південна Африка										
Тема 22. Суспільно-географічна характеристика та особливості розвитку Австралії та Океанії	12	4	2		6	10	2	2		6
Всього за ЗМ 2	144	46	26		72	153	27	18		108
Усього годин	180	58	32		90	180	32	20		128

5. Темі семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Змістовий модуль 1. Загальна економіко-географічна характеристика світу.	4
1.	Предмет соціально-економічної географії світу. Джерела географічних знань. Методи економіко-географічних досліджень. Видатні економіко-географи світу.	1
2.	Сучасна політична карта світу. Відмінність понять «країна», «держава», «залежна країна», «колонія». Класифікація країн за формою правління. Форми адміністративно-територіального устрою. Відмінності федеративних держав. Політичні та економічні системи країн. Типологія держав. Етапи формування політичної карти світу.	2
3.	Особливості глобальної, продовольчої, екологічної, енергетичної та економічної проблем.	1
	Змістовий модуль 2. Суспільно-географічна характеристика окремих країн і регіонів.	17
4.	Держави-сусіди України. Особливості ЕГП країн. Населення, демографічні проблеми. Сучасний стан економіки країн. Галузева структура господарства, їх територіальні відмінності. Зв'язки країн-сусідів з Україною.	2
5.	Особливості розвитку субрегіону Південно-Східна Європа. Країни субрегіону. Спільне та відмінне в історичному розвитку народів Центральної та Південно-Східної Європи.	2
6.	Характеристика країн Північної та Центральної Азії.	1
7.	Економіко-політична характеристика країн Південно-Західної Азії (Туреччина, Іран, Афганістан, Сирія, Ірак, Ліван, Ізраїль, Йорданія, Саудівська Аравія, Кувейт, Бахрейн, Катар, Об'єднані Арабські Емірати, Оман, Ємен, Кіпр).	1
8.	Загальна характеристика країн Південної Азії. Індія. Культурно-історичні особливості країни. Природні умови і ресурси. Розміщення населення і господарства. Роль країни в регіоні та в світі.	1
9.	Південно-Східна Азія: загальна економіко-географічна характеристика субрегіону.	1
10.	Центральна та Південна Америка. ЕГП та склад території. Політична карта. Різноманітність країн (за розмірами території, кількістю населення, адміністративно-територіальним устроєм, формою правління, рівнем	2

	економічного розвитку тощо). Особливості населення. Основні риси географії сільського господарства, промисловості, транспорту. Екологічні проблеми. Участь регіону в міжнародному географічному поділі праці.	
11.	Загальна характеристика країн Північної Африки. Історія формування політичної карти. Характерні риси населення, типи розселення та урбанізації в країнах Африки. Розвиток туризму у субрегіоні.	1
12.	Західна Африка: характеристика країн, історія субрегіону.	1
13.	Загальна характеристика країн Центральної Африки.	1
14.	Загальна характеристика країн Східної Африки.	1
15.	Загальна характеристика країн Південної Африки. ПАР. Природно-ресурсний потенціал та його використання.	1
16.	Австралія. Особливості розміщення населення, найбільші міські агломерації. Особливості економічного розвитку. Географія промисловості, сільського господарства, транспорту і ресурсів. Етнічна карта регіону. Роль країни в МГПП. Зовнішні зв'язки. Океанія. Специфіка ЕГП. Роль Нової Зеландії та острівних країн Тихоокеанського регіону. Політична карта. Особливості розвитку малих острівних держав.	2
	Разом	21

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Змістовий модуль 1. Загальна економіко-географічна характеристика світу.	2; 2
1.	Порівняльна оцінка трудових ресурсів і зайнятості населення в основних сферах господарства країн та регіонів світу.	2;2
	Змістовий модуль 2. Суспільно-географічна характеристика окремих країн і регіонів.	9;18
2.	Порівняльна характеристика промисловості ФРН і Франції.	2;4
3.	Порівняльна характеристика промисловості Великобританії, Швеції та Норвегії.	2;4
4.	Порівняльна характеристика промисловості Іспанії та Італії.	2;4
5.	Порівняльна характеристика Китаю та Японії за рівнем соціально-економічного розвитку.	1;4
6.	Порівняльна характеристика господарства головних економічних районів США: Півночі, Півдня та Заходу.	2;2
	Разом	11; 20

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не заплановані

8. Самостійна робота

	Назва теми	Кількість годин
1.	Історія розвитку регіональної економічної і соціальної географії світу.	2
2.	Сучасна політична карта світу. Кількість і групування країн світу. Географічне положення країни. Державний устрій країн світу. Адміністративно-територіальний устрій країн.	6; 8
3.	Чисельність та відтворення населення світу. Етнічний, статевий, віковий та релігійний склад населення світу. Трудові ресурси Міграції. Розселення населення.	6; 8

	Міське населення. Урбанізація. Демографічна політика. Визначення та класифікація природних ресурсів. Ресурсозабезпеченість. Територіально-господарські структури. НТП і світове господарство. Проблеми міжнародних економічних відносин. Географія промисловості. Географія сільського господарства.	
4.	Найважливіші глобальні проблеми людства на сучасному етапі соціально-економічного розвитку.	4; 4
	Разом за змістовним модулем 1	18; 20
5.	Характеристика основних міжнародних організацій та інтеграційних об'єднань в межах Європи.	6; 6
6.	Загальна характеристика країн Скандинавського півострова.	6; 6
7.	Особливості розвитку країн Південної Європи.	6; 6
8.	Проблеми та перспективи розвитку країн Східної (Центральної) Європи.	6; 6
9.	Історико-географічні риси формування економіки країн Балканського півострова.	3; 6
10.	Особливості суспільно-географічного розвитку країн Північної та Центральної Азії.	3; 6
11.	Економіко-географічна характеристика країн Близького Сходу.	3; 6
12.	Економіко-географічна характеристика країн Південної Азії.	3; 6
13.	Економіко-географічна характеристика країн Південно-Східної Азії.	3; 6
14.	Японія. ЕГП, історико-культурні особливості країни. Особливості населення країни. Роль НТР в економіці Японії. Галузева і територіальна структура господарства. Китай. Особливості розселення, демографічна політика і трудові ресурси Китаю. Особливості економічної політики Китаю, галузі міжнародної спеціалізації. Відмінності між Західним і Східним Китаєм; концентрація промислового і сільськогосподарського виробництва в Східному Китаї.	3; 6
15.	Суспільно-географічна характеристика США, Канади.	6; 6
16.	Економіко-географічна характеристика країн Центральної Америки і Вест-Індії. Андські та Ла-Платські країни.	3; 6
17.	Найбільші та найрозвинутіші країни Африки.	3; 6
18.	Суспільно-географічна характеристика країн Західної Африки.	3; 6
19.	Економіко-географічна характеристика країн Центральної Африки.	3; 6
20.	Суспільно-географічна характеристика країн Східної Африки.	3; 6
21.	Економіко-географічна характеристика країн Південної Африки. ПАР.	3; 6
22.	Суспільно-географічна характеристика Австралії та Океанії.	6; 6
	Разом за змістовним модулем 2	72; 108
	Разом	90; 128

9. Методи навчання

Лекції із застосуванням наочних засобів, презентації, самостійна робота, розрахункове домашнє завдання, практичні завдання, опрацювання нового матеріалу, самостійне опрацювання нового матеріалу, в т.ч. із застосуванням Інтернет-ресурсів.

10. Форми контролю і методи оцінювання (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Поточне контрольне опитування, оцінювання семінарських доповідей та виконання індивідуальних завдань; підсумковий контроль – іспит. В обов'язковому порядку здійснюється облік відвідування студентами усіх видів занять.

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Оцінка за національною шкалою	Теоретична підготовка	Практична підготовка
	Здобувач освіти	

Відмінно	у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; робить самостійні висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань. Здобувач здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.	глибоко та всебічно розкриває сутність практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує творчі завдання та ініціює нові шляхи їх виконання; вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу; проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі.
Добре	достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу; при представленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій; самостійно аналізує, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.	правильно вирішив більшість практичних завдань; має стійкі навички виконання завдання
Задовільно	володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу; має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.	може використовувати знання в стандартних ситуаціях, має елементарні, нестійкі навички виконання завдання. Правильно вирішив половину розрахункових/тестових завдань. Здобувач має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.

Незадовільно з можливістю повторного складання	володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно (без аргументації та обґрунтування); безсистемно виокремлює випадкові ознаки вивченого; не вміє робити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки; під час відповіді допускаються суттєві помилки	недостатньо розкриває сутність практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив окремі розрахункові/тестові завдання за допомогою викладача, відсутні сформовані уміння та навички.
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не володіє навчальним матеріалом	виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача

11. Питання для підсумкового контролю

Змістовий модуль 1. Загальна економіко-географічна характеристика світу

1. Історичні аспекти розвитку регіональної економічної і соціальної географії світу.
2. Об'єкт, предмет та методи дослідження регіональної економічної і соціальної географії світу.
3. Зв'язок регіональної економічної і соціальної географії світу з іншими науками.
4. Теоретичні аспекти дослідження регіональної економічної і соціальної географії світу.
5. Базові поняття: територія і кордони; політико-територіальні утворення.
6. Основні періоди та етапи формування політичної карти світу.
7. Типологія країн світу.
8. Дайте характеристику галузевої структури світового господарства.
9. Природно-ресурсний потенціал світу: історико-географічні аспекти.
10. Трудові та фінансові ресурси світу.
11. Антропогенні катастрофи: вплив на географію світового господарства.
12. Природні катастрофи: вплив на географію світового господарства.
13. Дайте характеристику глобальним проблемам людства.
14. Географія галузей первинного сектора економіки.
15. Географія галузей вторинного сектора економіки.
16. Географія галузей третинного сектора економіки.
17. Населення світу. Його розміщення. Міграції. Статевий та віковий склад.
18. Світові релігії. Етнічні групи.

Змістовий модуль 2. Суспільно-географічна характеристика окремих країн і регіонів

1. Суспільно-географічна характеристика країн Західної Європи.
2. Географічне положення. Політична карта регіону Західної Європи.
3. Етапи і рівень економічного і соціального розвитку. Інтеграційні процеси у Західній Європі.

4. Структура господарства. Природна і культурна спадщина Західної Європи.
5. Характеристика суспільно-економічного розвитку Німеччини, Франції.
6. Суспільно-географічна характеристика країн Північної Європи.
7. Швеція. Загальна економічна і соціальна характеристика.
8. Великобританія. Загальна економічна і соціальна характеристика.
9. Суспільно-географічна характеристика країн Південної Європи.
10. Іспанія та Італія. Загальна економічна і соціальна характеристика.
11. Суспільно-географічна характеристика країн Східної і Центральної Європи.
12. Польща. Загальна економічна і соціальна характеристика.
13. Суспільно-географічна характеристика країн Південно-Східної Європи.
14. Болгарія і Хорватія. Загальна економічна і соціальна характеристика.
15. Суспільно-географічна характеристика країн Східної і Центральної Азії.
16. Суспільно-географічна характеристика країн Південно-Західної Азії.
17. Туреччина. Загальна економічна і соціальна характеристика.
18. Південна Азія. Загальна суспільно-географічна характеристика.
19. Індія. Загальна економічна і соціальна характеристика.
20. Південно-Східна Азія. Загальна суспільно-географічна характеристика.
21. Індонезія. Загальна економічна і соціальна характеристика.
22. Східна Азія. Загальна суспільно-географічна характеристика.
23. Японія. Загальна економічна і соціальна характеристика.
24. Загальні відомості про Англо-Американський регіон.
25. США. Загальна економічна і соціальна характеристика.
26. Канада. Загальна економічна і соціальна характеристика.
27. Загальні відомості про регіон Латинської Америки.
28. Бразилія. Загальна економічна і соціальна характеристика.
29. Мексика. Загальна економічна і соціальна характеристика.
30. Загальні відомості про Ла-Платські країни.
31. Аргентина. Загальна економічна і соціальна характеристика.
32. Загальні відомості про країни Північного Сходу Південної Америки.
33. Країни Центральної Америки: загальна суспільно-географічна характеристика.
34. Країни Вест-Індії: загальна суспільно-географічна характеристика.
35. Загальні відомості про Андські країни.
36. Перу і Чилі: загальна суспільно-географічна характеристика.
37. Загальні відомості про Африканські країни.
38. Країни Північної Африки: загальна суспільно-географічна характеристика.
39. Єгипет. Загальна економічна і соціальна характеристика.
40. Алжир. Загальна економічна і соціальна характеристика.
41. Загальні відомості про країни Західної Африки.
42. Нігерія. Загальна економічна і соціальна характеристика.
43. Загальні відомості про країни Східної Африки.
44. Ефіопія. Загальна економічна і соціальна характеристика.
45. Загальні відомості про країни Центральної Африки.
46. Загальні відомості про країни Південної Африки.
47. ПАР. Загальна економічна і соціальна характеристика.
48. Історія відкриття, заселення й господарського освоєння Австралії.
49. Сучасний адміністративно-територіальний поділ Австралії.
50. Природно-ресурсний та виробничий потенціал Австралії.
51. Проблеми і перспективи розвитку Австралії.
52. Історія відкриття, заселення, господарського освоєння та формування політичної карти Нової Зеландії та Океанії.
53. Політико- й економіко-географічне положення Нової Зеландії та Океанії, їх оцінка.
54. Природно-ресурсний та виробничий потенціал Океанії.

55. Проблеми і перспективи розвитку Нової Зеландії та Океанії.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Критерії оцінювання знань, умінь та навичок студентів на практичних заняттях

Поточний контроль				Підсумковий контроль (залік)	Сума балів
Змістовий модуль №1					
T1	T2	T3	T4	40	100
15	15	15	15		

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

Поточний контроль																	Підсумковий контроль (іспит)	Сума балів	
Змістовий модуль № 2																			
T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16	T17	T18	T19	T20	T21	T22	10	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	дуже добре	
75-84	C	добре	
70-74	D	задовільно	
60-69	E	допустимо	
30-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Навчально-методичне забезпечення

Робоча програма та силабус навчальної дисципліни; опорні конспекти лекцій; мультимедійні презентації; плани практичних занять; навчально-методичні матеріали та питання для поточного і підсумкового контролю; ілюстративні матеріали (карти, схеми, рисунки).

14. Рекомендована література

Основна

1. Безуглий В. В. Економічна і соціальна географія зарубіжних країн : Навчальний посібник / В. В. Безуглий. – К. : ВЦ «Академія», 2007. – 704 с.
2. Безуглий В. В. Регіональна економічна і соціальна географія світу : Навчальний посібник / В. В. Безуглий, С. В. Козинець. – 2-ге вид., доп., перероб. – К. : ВЦ «Академія», 2007. – 688 с.

3. Географія світового господарства (з основами економіки): навч. посібник / Я. Б. Олійник та ін.: за ред. Я. Б. Олійника, І. Г. Смирнова. – К.: Знання, 2011. – 640 с.
4. Де Блій Г., Муллер П., Шаблій О. І. Географія: Світи, регіони, концепти / Переклад з англ., за ред. і співучастю О. Шаблія. – К.: Либідь, 2004. – 740 с.
5. Економіка зарубіжних країн : Навчальний посібник для вузів / В. В. Ковалевський, Ю. Г. Козак, Н. С. Логвінова, А. А. Наумчик; за ред. В. М. Осипова. – 3-тє вид., перероб. та доп. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 543 с.
6. Економічна і соціальна географія зарубіжних країн / Під ред. проф. Є. П. Качана. – Тернопіль, 1997. – 200 с.
7. Економічна і соціальна географія світу: Начальний посібник / За ред. С. Кузика. – Львів: Світ, 2005. – 670 с.
8. Нікітіна М. Г. Світове господарство та міжнародні відносини: просторові аспекти розвитку: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 192 с.
9. Стадник О. Г. Світове господарство. Харків; Видав, гр. «Основа». 2004. –112 с.
10. Топчієв О. Г. Суспільно-географічні дослідження: методологія, методи, методики. – Одеса: Астропринт, 2005. – 632 с.
11. Юрківський В. М. Регіональна економічна і соціальна географія. Зарубіжні країни : Підручник / В. М. Юрківський. – 2-ге вид. – К. : Либідь, 2001. – 416 с.

Додаткова

1. Атлас глобальних проблем світу. – К.: ДНВП “Картографія”, 2009. – 144 с.
2. Дахно І. І. Світова економіка: навч. посібник. – К.: ЦНЛ, 2006. – 264 с.
3. Дубович І. Країнознавчий словник-довідник. – Львів: Вид-ий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2002.
4. Економіка зарубіжних країн : Навчальний посібник для вузів / А. П. Голюков, О. Г. Дейнека, Л. О. Позднякова, П. О. Черномаз. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 463 с.
5. Економіка зарубіжних країн : Навчальний посібник для вузів / В. В. Ковалевський, Ю. Г. Козак, Н. С. Логвінова, А. А. Наумчик; за ред. В. М. Осипова. – 3-тє вид., перероб. та доп. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 543 с.
6. Заячук М. Д., Чубрей О. С. Економічна та соціальна географія світу. Навчальний посібник. Чернівецький національний університет, Чернівці, 2009. – 200 с.

15. Електронні інформаційні ресурси

1. Державна служба статистики <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Наукова бібліотека ОНУ імені І. І. Мечникова [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lib.onu.edu.ua/>
3. Одеська державна наукова бібліотека ім. М. Горького [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ognb.odessa.ua/>
4. Організація економічного співробітництва та розвитку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.oecd.org>
5. Світова організація торгівлі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.wto.org>
6. Світовий банк [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.worldbank.org/en/home>
7. ООН [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.un.org/en/>